

KÁRPÁTI LAPOK

Magyarországi Kárpát turistaegyesületek kiadványa

A turistaság, a honismeret, a természetvédelem terjesztésére

Kiadó, szerkesztő: Nagy Péter (peter.nagi@t-online.hu)

Málenkij Robot Emléktúrán
Debreceni séta
Wegyúr történetei
Utazás az időben
10 éves a Bükki kihívás

Málenkij Robot Emléktúrára

Kedves Barátom!

2024-ben és most 2025. januárjában is részt vettem az idén a már tizedszerre megrendezett Málenkij Robot Emléktúrára. Elmesélném Neked, hogy mi motivált és hogy milyen felemelő emlékekkel tértem haza, ha nem unná.

A túrát megelőző éjszakán alig aludtam, „csak forgolódtam dühösen az ágyon, nem jött az álom”. Korai kelésre állítottam az órát, nem akartam lekésni az indulást. Zebegényből hajnali 4:15-kor indult el az a túra, amely az 1945. január 5-én „málenkij robotra” elhurcoltakra egy három napos túrával kívánt megemlékezni. „Várr csak, hogy is kezdjem, hogy magyarázzam?”

Kezdjük az elején!

Krebsz György zebegényi lakos 1945-47-ben írt naplója szerint, a faluban csütörtökön (1945. január 4-én) kidobolták, hogy a férfiak 16-45 évesig, a nők 17-30 éves korig kötelesek az orosz parancsnokságnál (NKVD) keresztlevéllel összeírás végett jelentkezni. A hírhedt 0060. számú szovjet hadparancs^[1] értelmében a hadmozdulatok mögöttes területén végzendő munkákra német származású személyeket vezényeltek, utasítottak az orosz elvtársak.

¹ A 0060. számú szovjet hadparancsot a II. világháború során Magyarországra behatolt 2. Ukrán Front parancsnoka, Malinovszkij marsall és a 3. Ukrán Front parancsnoka, Tolbuhin marsall adta ki 1944. december 22-én. Ennek alapján hurcolták el a német nemzetiségűeket és az annak mondott magyarokat kényszermunkára (málenkij robot) a Szovjetunió GUPVI lágereibe 1944-45-ben.

Férfiak, nők, úgy, ahogy a felszólítást kapták, az utcákról érkezve, sorra jelentkeztek Zebegény arculatát meghatározó csodálatos házsora – Napraforgó utca – egyik házában, a „Három Galamb” szobában. „*Este kidobolták, hogy akinek a hozzátartozója nem jött haza, annak csomagoljanak három napi élelmet, fehérmélt, zoknit, cipőt és hozzáadják le a parancsnokságra.*”

Másnap reggel 111 zebegényi lakost, németeket (svábokat) és a németes hangzású nevűeket, ez alapján németnek gondolt embereket a kora reggeli órákban, az egy kis munkára, fegyveres kísérettel, útnak indították a nacsalnyikok az ismeretlenbe. Ebből a 111 emberből 30-an soha nem tértek haza, idegen földben nyugszanak. (Az első áldozat a 17 éves Kurczbacher Julianna volt. Útközben január 17-én halt meg.)

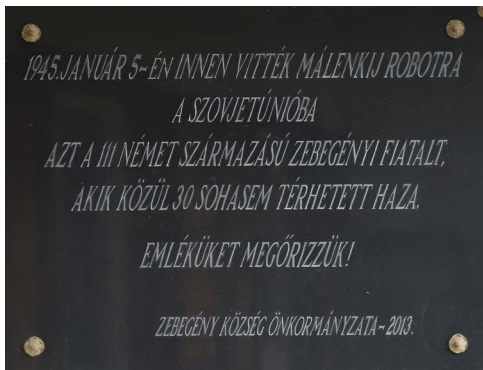
Zebegény, Napraforgó utca 10-es számú ház. 1945. januárjában az orosz parancsnokság ebben a házban gyűjtötte össze a zebegényi német származású lakosságot
(Fotó: Mályi József 2025. január)

„A magyarokat meg kell büntetni” – jelentette ki Sztálin elvtárs 1943-ban, Robert Anthony Eden brit külügyminiszternek. Ugyanezt a gondolatot vallotta Vjacseszláv Molotov elvtárs is, a Szovjetunió külügyi népbiztosa, amikor Archibald Clark Kerrnek, a moszkvai brit nagykövetnek a következőket írta:

„A szovjet kormány úgy véli, hogy azért a fegyveres segítségért, amelyet Magyarország Németországnak nyújtott, valamint azokért a gyilkosságokért és erőszakos cselekményekért, fosz-

toztatásokért és gyalázatosságokért, amelyeket a megszállt területeken követtek el, a felelősséget nem csak a magyar kormánynak kell viselnie, hanem kisebb vagy nagyobb mértékben a magyar népnek is.”

Forrás: <https://magyarjelen.hu/>
a-szovjet-vezetes-elore-kitervelte-a-magyar-saggal-szembeni-kollektiv-buntetest-a-nyugati-hatalmak-pedig-szemethuntyak/

„A ház falán, felirat ég.
A tűzfalak vigyázzák rég.
Az út vége jól látható

S a gödör felett hullni kezd a hó.”

(EAST együttes, szöveg: Zareczky Miklós,
Varga János)

A gyalogosan megtett útvonal Zebe- génytől Kál-Kápolnáig Krebsz György naplója szerint:

„Január 5. péntek, Zebegény – Nagymaros parancsnokság – Kismaros – Nógrádverőce – Katalinpuszta – Szendehely: 30 kilométer. (25. születésnapom. – Krebsz György)

Január 6. szombat, Nőtics – Felsőpetény – Alsópetény – Nézs: 20 kilométer.

Január 7. vasárnap, Nógrádsáp – Galgaguta – Nógrádbercel – Vanyarc – Szirák: 20 kilométer.

Január 8. hétfő, Kisbágyon – Szarvasgede – Apc – Zagyvaszántó – Rózsaszentmárton: 23 kilométer.

Január 9. kedd, Szűcsi – Gyöngyöspata – Gyöngyös: 18 kilométer.

Január 10. szerda, Kál-Kápolna: 30 kilométer.”
(Eddig a kronológia Krebsz György naplójából.)

(Forrás: <https://magyarjelen.hu/>
a-szovjet-vezetes-elore-kitervelte-a-magyarsag-szembeni-kollektiv-buntetest-a-nyugati-hatalmak-pedig-szemethuntyak/)

Nagy a felelőssége a nép aktuális vezetőinek abban, hogy milyen döntést hoznak, mert ezeket, százezreket, milliókat hozhatnak rettenetes helyzetekbe. Íme egy elhibázott döntés eredménye: a Málénkij robotra hurcoltak, egyszerű emberek végtelen hosszan kígyózó sora.

„A Magyarországról kb. 700 000 embert deportáltak a Gulag vagy Gupvi táboraiba, közülük 300 000 meghalt a rabság során.”^[2]

Pontos számokat nem tudunk. Talán, nem is fontos megtudnunk. Annyi biztos, hogy borzalmas lehetett a tábori élet és nagyon hiányoztak azok az emberek, akik soha nem tértek haza.

Most arról írnék, hogy engem mi motivált arra, hogy a három napra szűkített 6 napos kálváriát végig járjam:

Ez a túra a nagymarosi **Kosztra Gábor** ötlete alapján született meg, aki a felesége felmenői által volt érintett a málénkij robot sokáig elhallgatott történetében. Először két társával 2015 januárjában tett kísérletet az elhurcoltak útvonalának bejárására. Czach András útközben

² Forrás: *Tájékoztató-füzet-2025-Malenkij-Robot-Emlékura.pdf*

lesérült, Jolánkai Máté barátjával sikerült teljesítenie a közel 140 kilométeres távot. Évek során a résztvevők tábora nőttön-nőt, idén a teljes távot 30 + 1 fő teljesítette. Az összes (gyalogló) résztvevő legalább kétszáz fős sereget tett ki.

Jolánkai Máté és Kosztra Gábor
(Fotó: Szamosvölgyiné Heiningер Noémi)

A teljesítők legtöbbször valamilyen módon sváb felmenőkkel rendelkeznek és az ősök emlékére, tiszteletére vállalja a három napos aszfalton való borzalmasan nehéz gyalogolást. Terepen valamivel könnyebb teljesíteni ezt a távot.

Nekem nincsenek gyökereim Zebegényben és (tudtommal) sváb felmenőim sincsenek. Mégis arra gondolok, ha rosszkor, rossz helyre születtem volna, akár én is az elhurcoltak között menettelhettem volna Ukrajna vagy Szibéria bányái felé. Minden nap hálát adok a jó Istennek, hogy nem kell lövészárokból rettegnetem sem a saját, sem a gyermekeink életéért, nem kell kenyér helyett sarat enni, nem kell a min-

dennapi kenyereért élet-halál harcot vívnom „kibelezett kőbányák üregében”^[3].

Azok az elhurcolt svábok, magyarok – összesen legalább 6-700 000 magyar honfitársunk –, akik kénytelenek voltak ártatlanul átélni a nagy háború hozadékát s a kényszermunka táborok (Gulag és Gupvi) minden borzalmát, pártállástól függetlenül megérdemelnek annyit, hogy egyszer egy évben valahogyan megemlékezzünk róluk és kérjük a Mindenhatót, hogy soha többé ne legyenek háborúk! A Dunakanyar három településéről, Zebegényből, Nagymarosról és Kismarosról összesen több, mint 600 főt hurcoltak el.

A kérésünket jól bejártatott bakancsokkal, bőséges étellel, fűtött, meleg tornatermekkel valós, embert próbáló zarándokúttal, némi áldozatvállalással tettük hitelessé.

3 Bikini – Közeli helyeken – Dévényi Ádám

Szegény páráknak se megfelelő cipőjük, se megfelelő ruházatuk, se felkészültségük nem volt e hosszú út megtételére

(Fotó: Pinterest)

Forrás: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=1063705329132011&set=pb.100064776603909.-2207520000>

Az emléktúra egy résztvevő szemszögéből

Ez a három napos túra január 3-án hajnali 4:30-kor indult Zebegényből. A zebegényi megemlékezők mellé öt nagymarosi túratárs is csatlakozott, hogy ők is teljesíthessék a teljes távot, a kb. 140 kilométert. A velük kiegészült csoportunk összesen kb. 15-20 főt számlált. Zebegényi koszorúzást a nagymarosi követte.

Nagymaroson a Király utcában újabb emlékezés, koszorúzás majd már világosban tovább indulás Krebsz György által leírt útvonalon a többi Pest- és Nógrád vármegyei települések felé. A Zebegényből induló 7 fős (alap) csapatunkhoz minden faluban és városkában egyre többen csatlakoztak. Beszédet mondott Dr. Csáki Tibor atya
(Fotó: Puskely Tibor)

Kismarosi csoportkép a koszorúzás helyszínén.

1945 januárjában, málenkij robotra ebből a házból hurcolták el a svábokat
(Fotó: Stella Szonja)

Mire a Katalinpusztai Hangyavasút- és Kirándulóközpont parkolójához értünk, a társaságunk legalább 200 főre növekedett. Kis megemlékezés, fotó, majd indulás tovább
(Fotó: Stella Szonja)

Utunk, leginkább aszfaltozott fő- és mellékutakon vezetett, de voltak akácokban, szőlődűlőkön át vezető földutas betétek is. Bármennyire is odafigyeltünk a lábbelink megválasztására, nagyon hamar zsibogni kezdtek a talpaink. Ha a gyalogolásra figyeltünk, akkor ezer izzó tűske marta a lábunkat és egyre inkább le-lemaradoztunk az élbolytól. A többszöri teljesítők arany szabályként arra ösztönözték a túra résztvevőit, hogy keressenek társakat maguknak és beszélgessenek egymással. Az egykori görög filozófusok is hosszás sétaútjukon váltották meg a világot. Most mi is. Beszélgetés közben megfedkezhetünk a fájdalmas részletekről és talán barátságok is szövődnek. Tavaly a második napon nem jött velem a beszélgető társam, az „áldozatom”, ezért sok tíz kilométert egyedül kellett megtennem. Mire Gyöngyöspatára értem, szinte az ájulás szélére jutottam. Most minden kilométerre igyekeztem valakihez vagy egy kisebb társasághoz csapódní. Fantasztikus élmény volt újabb és újabb emberekkel megismerkedni és szinte észrevétlenül fogytak a kilométerek is.

Nógrádsápon a Fekete István íróról elnevezett általános iskola tornatermében kaptunk szállást. A szervezők finom süteményekkel,

forró teával, kávéval várták a zarándoklaton résztvevőket. Kiterített felfújható- és Polifoam matracokon aludhattunk. Vacsoránkat a település polgármesteri hivatalának vendégeiként költöttük el.

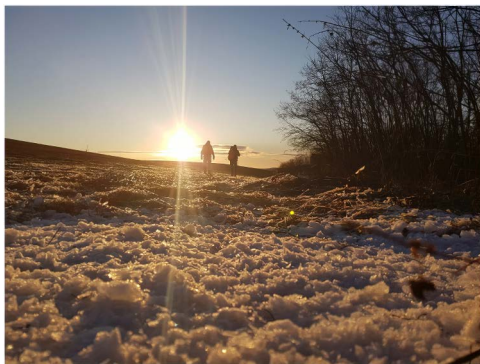

Nógrádsápon a gótikus római katolikus templom és fenn az égen a növekvő Hold, valamint az Esthajnalcsillag, vagyis a Vé-nusz bolygó köszöntött minket
(Fotó: Szamosvölgyiné Heininger Noémi)

Nógrádsáp, Fekete István Általános Iskola udvarán indulásra kész a kicsik-nagyok túracsapata. Az átlagéletkor negyven éven körüli
(Fotó: Szamosvölgyiné Heininger Noémi)

Másnap reggel ismét korán (6 órakor) kellett indulnunk, hogy még világosban Gyöngyöspátára érjünk.

*És „eljött a hajnal, elébe mentem... Ó bella ciaó, bella ciaó, bella ciaó. Eljött a hajnal, elébe mentem” s a dombtetőn találkoztunk...
Napfelkelte Vanyarc előtt*
(Fotó: Szamosvölgyiné Heininger Noémi)

Kosztolányi Dezsőnek van egy csodálatos hajnalt köszöntő verse, amitől sokszor szinte mindig megrészegeдем, a címe: „Hajnali rézszezség”. Kétszer futottam neki, remélve, hogy hibátlanul elszavalhatom az éppen mellettem baktató áldozataimnak, túratársaimnak.

„Bizony, ma már, hogy izmaim lazulnak úgy érzem én, barátom, hogy a porban, hol lelkek és göröngyök közt botoltam.”

A memóriám sem a régi. Többször belebakiztam, de azt ezért elértem, hogy sok-sok kilométer-út észrevétlenül kiszaladt a lábam alól.

Vanyarcon terített asztal. Az asztalon főtt tojás, virsli, pogácsa és mindenféle finomság várta a zarándokokat
(Fotó: Stella Szonja)

A „templomosok” gyorsan behabzsolták a reggeliüket és gyors léptekkel mentek is tovább, hiszen időben szerettek volna megérkezni a gyöngyöspatai Kisboldogasszony római katolikus templom 16:30-kor kezdődő miséjére.

Az otthon maradt asszonykám felhívta a figyelmemet arra, hogy amikor Gyöngyöspatán járok, a híres 8 méter magas, Magyarországon egyedülálló **Jessze fája oltár** megtekintését ki ne hagyjam! Egyszer már a „bakancslistámon” kipipáltam, most kihagytam.

Gyöngyöspatára a Szücsi útról beérve és a Fő utat már-már elérve, egy kocsmá előtt ballagtunk el éppen. A kocsmá zárva volt, de a függönyök mellett belátva, terített asztalokat láttam. Mutattam az aktuális túratársamnak, hogy lám, készülnek a fogadásunkra s tovább ballagtunk a Neksei Demeter Általános Iskola felé, ahol ismét egy iskolai tornateremben kaptunk szállást.

Jolánkai Máté, Mányi István és Kosztra Gábor a nőtinci pihenőnél. István bácsi a 81 évével volt a legidősebb túratársunk
(Fotó: Szamosvölgyiné Heiningner Noémi)

A velem és utánam érkezők lekésték a fél ötös misét. Az igazság az, hogy egy jó fürdés szirén éneke jobban vonzott, mint a mise. Ahogy az antik világban sok hajós, most mi is megcsalatoztunk egy kicsit, mert valószínűleg a gyorslábúak a meleg vizet kifürödték előttünk. Az is lehet, hogy valami „rendszerhiba ütött be”, mert egy ügyeskezü túratársunk beavatkozására volt szükség ahhoz, hogy újra melegvíz folyjon a csapokból. A nyolcvan évvel ezelőtt elhurcoltának nem volt hasonló problémájuk. Ők nem fürödhettek és azt se tudták, hogy hova terelik őket a fegyveres emberek.

Gyöngyöspatai római katolikus templom
(Fotó: Szamosvölgyiné Heiningner Noémi)

A tornatermi elhelyezkedésünk után nagy nehezen elindultunk a helyi kocsmába vacsorázni. Gyöngyöspata, az utolsó „zártkörű” vacsora
(Fotó: Szamosvölgyiné Heiningner Noémi)

Ezen a vacsorán hangzottak el azok a gondolatok, amiért belekezdtem ennek a cikknek a megírásába. Nem emlékszem szóról-szóra az

elhangzottakra, de megpróbálom a lényegét visszaadni:

Kosztra Gábor Nagymarosra nősült és pont abban a házban kezdette meg új életét, amibe a feleségének, a poklok-poklát megjárt nagyszülei tértek vissza az elhurcoltatásuk után. Gábor egy kisebb keresztény férfikör tagjaként egyszer felvetette, hogy újra végig kellene járni azt az útvonalat, amit egykor sok száz dunakanyarbéli sváb elhurcolttal jártak végig. Legfőbb álma az volt, hogy majdan mindazt a tizenkét települést is bevonja a zárandoklatba, akik elszenvetői voltak annak a szomorú történetnek. Először csak hárman indultak el, pontosan tíz évvel ezelőtt 2015-ben. Ketten tudták végig járni az utat, a harmadik társuk megsérült. Most legalább negyvenen teljesítettük a teljes távot. Erről egy Máté evangéliumából való jézusi példabeszéd jut eszembe.

„A mennyek országa hasonlít a mustármaghoz, amelyet fogott a gazda és elvetett földjében. Ez kisebb minden más magnál, amikor azonban fel nő, nagyobb minden veteménynél, fává terebélyesedik, úgyhogy jönnek az ég madarai, s fészket raknak ágai között.” (Mt. 13: 31-33)

Évről évre egyre többen csatlakoztak a nagymarosi „kemény maghoz”, csupa fiatal ember (férfiak és asszonyok). 2017-ben újabb települések: Kismaros és Kompolt, 2018-ban pedig már Zebegény is csatlakozott a Málenkij Robot Emléktúrához.

Kosztra Gábor álma egyre inkább valóra válik, mára már – ha jól tudom – teljesült is azzal, hogy a mind a tizenkét település valamilyen módon részt vesz a megemlékezésekben és az embert próbáló aszfaltos menetelésben.

Vajon, mi lehet a titka, hogy a hazai turista egyesületek alig tudják megszólítani a fiatalokat, Kosztra Gábor gondolata, ötlete megmozgat gyereket és időskorú felnőtteket egyaránt? Mi lehet a titka, hogy amerre jártam-keltem, mindenütt mosolygós arcokat láttam és terülj-terülj asztalkákkal vártak?

Halmajugrán a 6-os számú ABC bolt előtti „terülj-terülj asztalkám”. A kompoltiak előretolt fogadóbizottsága, Szuromi László és lelkes kis csapatának vendégei voltunk (Fotó: Szamosvölgyiné Heininger Noémi)

A gyöngyöspatai vacsora óta egy fogalom és egy kérés vízhangzik bennem: „összefogás” és „segítsük, segítsétek egymást!” Talán ezek a szavak azok, amik a kicsiny „mustármagot” nagy fává növesztik, melynek lombjai közt a madarak fészket raknak és a fa élettel lesz teli, fáradtságunk ellenére a mosolyunk, igazi mosollyá válik.

„Összefogás, segítsük egymást” ezek a szavak azok, amik nálam 100%-ban „betalálnak”.

Az 1945. januári szomorú események előtt tizenkét település mindegyike külön-külön élte a maga hétköznapi életét. „És jött a Bengázer, és minden elvégeztetett...^{74]} az „álmovölgyből” összeparancsolta az embereket és a kál-kápolnai vasútállomásig terelte. Egy szempillantás alatt a tizenkét településnek közös lett a sorsa, a tizenkét településnek egyszerre és egyformán fájt az idegen hatalmak okozta seb. Kosztra Gábor terve az volt, hogy a Málenkij Robot Emléktúra mind a tizenkét települést valamilyen módon közös emlékezésre, összefogásra készítse.

⁴ Fonográf együttes: Bengázer, szöveg: Bródy János

Kál-Kápolna vasútállomáson tizenkettő + két márványtáblával emlékeznek a sokat szenvedett érintett településekre: Berkenye, Iklad, Kápolna, Kerecsend, Kismaros, Kompolt, Nagymaros, Rákoskeresztúr, Szendehely, Taksony, Vecsés és Zebegegny
(Fotó: Stella Szonja)

A megemlékező ünnepségünk alkalmával sok koszorút és sok-sok mécseszt helyeztek el az érintett települések polgármesterei és a német nemzetiségi önkormányzat vezetői a márványtáblákon.

Kál polgármestere, Morvai János úr és kedves felesége a vasútállomáson forró teával és nagyon finom pogácsával fogadta a zárandoklaton résztvevőket. Az emlékünnepegen az elsők között, ő is megkoszorúzta az elhurcoltak emlékművét.

A zebegegnyei elhurcoltakra Ferenczi Ernő polgármester úr és Paulisineczné Willem Vera a „Zebegegnyiek kényszermunkán a Szovjetunióban 1945-47-ben” című könyv szerkesztője emlékezett.

Zebegegny zászlaját a két teljesítő tartja: Kósa János (hatszoros teljesítő) és Mályi József („első áldozó”)

(Forrás: Heves Vármegyei Hírportál)

Szuromi László Kompoltról származó mátraházi erdész, aki minden évben segíti csapatával a túrázókat, Kosztra Gáborral a túra főszervezőjével üdvözlük egymást
(Fotó: Szamosvölgyiné Heiningner Noémi)

Csoportkép a kál-kápolnai vasútállomáson a zárandokokkal és csemetéikkel
(Forrás: Heves Vármegyei Hírportál)

Levél a távolból

Szeretném, ha hazaérnék

Istenem, engedd meg, hogy egyszer hazatérjek!
Nem bánom, ha otthon koldusszegény leszek.

Csak magyar legyen újra a levegő,

Csak magyar a dal, a nóta, a hegedű.

Csak magyar legyen minden, ami körülvesz,

A templom, édesanyám, imám, és a könnyem.

Hisz itthon még a sírás sem bánat. Édes a kenyér,
édesek az álmok,

Édesanyánk arca, testvéreink szeme szerető
szóval, gyengédséggel tele.

Még a temető is boldogság tanyája, oda is haza-
hív jó apánk fejfája.

Engedd meg Istenem, hogy mind hazatérjünk,
S templomunkban újra két térdre térdeljünk.

Hogy zúgva szálljon fel elédbe az imánk, mely-
ben háladalt zeng

Rebegve a szánk...

(Forrás: Ismeretlen szerző Majdán Ferencé
3 év 3 órában című könyvéből)

Egy másik fohász: Kérlek, add meg Uram,
hogy soha ne kerüljek olyan helyzetbe, hogy
elveszítsem az emberségemet, méltóságomat,
az arcomat, amivel a saját képedre formáztad
az embert:

*„Teremté tehat az Isten az embert az ő képé-
re, Isten képére teremté őt férfivá és asszonnyá
teremté őket.”*

Add meg kérlek, hogy soha ne kerüljek se
az elhurcoltak, se a *(kényszerített)* fogvatartók
oldalára! Hálát adok Neked a mindennapi ke-
nyerünkért és azért, hogy az eddigi életemet nem
kellott a rám szegezett fegyverek félelmében le-
élnem. Ámen.

Végül, ne feledkezzünk meg arról a stábról
„völgycsapatról”, akik a háttérben segítették
Kosztra Gábor és **Jolánkai Máté** munkáját, va-
lamint a túratársak zárandoklatát:

Stella Szonja: Nyilván, a túrába éppen be-
csöppent résztvevő nem lát a kulisszák mögé,

de azt érzékelttem, hogy a mindig derűs, mo-
solygós Szonja mindenütt jelen volt, az utakon
és a szállásokon. Nagyon finom süteményekkel,
pálinkával és a szálláson saját készítésű, kenyérré-
kenhető finomságokkal kínált.

Gyulavári Béla Gyula: nagy segítségére volt
a túracapatnak, mert ő szállította a csomagokat.
Nem kellett a hátunkon cipelni a batyukat, mint
annak idején a szerencsétlen elhurcoltaknak.
Gyula lelkesen kínálgatott forró teával, kávéval
és szintén mindenféle finomságokkal.

Heinczinger Balázs (Bazsa): kisebb autóval
követte a túracapatot, mint Béla. Bazsa sokszor
megkönyörült a lemaradókon, a fájóslábúakon.
Ha már a napi zsák is terhére volt a zárandok-
nak, akkor hozzá be lehetett rakni a kocsjába.

Szamosvölgyiné Heiningер Noémi (Noja):
szememben ő volt a csapat „sajtófőnöke”.
Csodálatos fotókat készített az okoskájával. A fe-
gyelmezetlen társaságunkat sokszor gyönyörűen
összeterelte egy-egy csoportkép erejéig. Noja is
mindhárom napon velünk ballagott úton, út-
félen. A Kárpáti Lapokban megjelenő cikkben
nagy segítségemre volt. Köszönöm a segítségét.

Az emléktúra végén, amikor a hideg, szeles
időben a kál-kápolnai vasútállomáson fájós lá-
bakkal a koszorúzási ünnepség miatt még sokáig
kellett ácsorognunk, természetesen megfogad-
tam, hogy ez volt az első és utolsó alkalom, hogy
végig jártam ezt a közel 140 kilométer hosszú
zárandok útvonalat.

Eltelt néhány nap. Azóta, hogy visszaemlék-
szem a sok derűs arca és az újabb barátságokra,
az összefogásra, az összefogás erejére, hát csak
József Attila sorai jutnak eszembe:

*„Ne vádoldj, ne fogadkozz,
ne légy komisz magadhoz,”*

Tovább is van, mondjam még? Érdemes sorok
ezek is:

*„ne hódolj és ne hódíts,
ne csatlakozz a hadhoz.”*

*Maradj fölöslegesnek,
a titkokat ne lesd meg.
S ezt az emberiséget,
hisz ember vagy, ne vedd meg."*
(József Attila: Tudod, hogy nincs bocsánat)

Tehát: „jövőre, veled, ugyanitt”.

A szövegben rejlő hibáimra Paulisineczné Willem Vera és Kosztra Gábor hívták fel a figyelmemet.

Az eredeti fotókat Szamosvölgyiné Heininger Noémi (Noja)-nak köszönhettem.

Mályi József

Debrecen

Debrecen a magyar történelmet tekintve Buda, illetve Budapest után talán a legfontosabb magyar város. Esetleg csak Kolozsvár és talán Nagyvárad vagy Pozsony hasonlítható vele össze e téren. Debrecennek külön jelentőséget ad az, hogy „*kálvinista Rómának*” is nevezhették.

Debreceni Nagytemplom

Nézzük csak a legfontosabb eseményeket:

- Debreceni Dózsa, Károly Róbert király hadvezére 1317-ben itt Debrecennél döntő győzelmet aratott Borsa Kopasz fölött. Az 1312-es Rozgonyi csata mellett ez a csata biztosította Károly Róbert országot egyesítő hatalmát;
- az elkövetkező századokban Debrecen egyre emelkedett hála a királyok, a Hunyadiak támogató politikájának;
- a Mohácsi csata után Debrecen lett a hazai reformáció központja (1536), lassanként „*kálvinista Rómává*” vált;

- 1536-ban megalakult a Debreceni Református Kollégium, 1561-ben Huszár Gál megalapította híres nyomdáját, 1561-től Méliusz Juhász Péter debreceni református püspök. Az 1567. évi debreceni zsinat fogalmazta meg a magyarországi református egyház hittételeit és alakította ki a magyar kálvinista egyház szervezeti kereteit;
- a török hódoltság idején Debrecen három felé – királyi Magyarország, Erdély és a török – is adózott, mégis virágzott;
- 1685-ben Caraffa, az eperjesi hóhér nemcsak 1 millió forintot rabolt össze a városban, hanem fel is gyújtotta. A városnak nagyobbik fele égett le;
- a XVIII. században az ellenreformáció meg-megújuló támadásainak célpontja volt Debrecen;
- a XIX. század elején indult meg a nagyobb építkezés Debrecenben (Nagytemplom, kollégium, városháza);
- 1849-ben a magyar szabadságharc fővárosa volt Debrecen. Április 14-én itt mondták ki a Habsburg-ház trónfosztását;
- a szabadságharc egyik utolsó csatáját 1849. augusztusában itt vívták Görgey és Paszkievics orosz csapatai;
- a II. világháború egyik nagy tankcsatáját, a debreceni csatát a Tiszántúlon vívták 1944. októberében;
- a szovjetek által elfoglalt magyar országrészen 1944. év végén alakult meg az ún. Ideiglenes Nemzeti Kormány. (Vagy talán pontosabb így: alakították meg...).

Debrecen egy tengely mentén épült ki

Ez a tengely a Nagyállomásnál indul el és északnak tart: előbb a Piac utcában, majd a Péterfia utcában. E tengely a Belváros átmérője, amelyet kiegészítettek a Belváros körül egy körúttal. A központi tengelytől inkább jobbra helyezkednek el a város fontosabb épületei, utcái: a Szent Anna, a Kossuth és a Csapó utca. Ez a három utca merőleges a főtengelyre, a Batthyány utca viszont párhuzamos.

Először a *Nagyállomástól* megyünk fel a Nagytemplomhoz, tehát a Piac utcán haladunk.

Debrecen vezetői tudták, hogy városuknak a vasút nagyon fontos, ezért hogy ezt elősegítsék – szomorú realizmus! –, a Bach-korszaknak nevet adó Bach belügyminisztert Debrecen díszpolgárává választották avval a kérelemmel kiegészítve, hogy támogassa Debrecen igényét a vasútra. És lőn: a debreceni vasútállomást 1857-ben avatták fel.

A Nagyállomást 1944. június 2-án negyedórás szőnyegbombázás érte: az állomás elpusztult és meghalt 1000 ember. Az új vasútállomás 1961-ben készült el. Az épület és a belső fal képzőművészeti alkotások (Domanovszky Endre sgraffitói) már nem szocialista realista stílusúak.

A vasútállomás előtt egy nagy tér van, a Petőfi tér

A tér közepén álló Petőfi szobor, Medgyessy Ferenc műve nem tetszik nekem. Eleve a keze közel másfélszerese a normálisnak. Elhiszem, hogy ez talán a mélyebb igazságok megjelenítéséhez kell, de ez azért túlzás... Különben utólag megtaláltam Medgyessy néhány magyarító szavát, mely igazolja, amit éreztem, de továbbra is elfogadhatatlan számomra: *„a szobrásznak ez az egyetlen eszköze a szellemi kiválóság kifejezésére, kissé el kellett térnem tehát a fotografikus igazságoktól a szobrászati igazság érdekében.”*

A Petőfi tér egyébként a stílusok egész kavalokádját vonultatja föl: 1911-ben készült a *Kereskedelmi és Iparkamara* reprezentatív nagy saroképülete, ill. a Rákosi-kor, a 60-as, 70-es évek épületei.

Az Iparkamara épületének I. emeletén 1914. február 23-án súlyos robbanás történt: 3 ember meghalt, 7 súlyos és 26 könnyebb sérült volt. A hazai magyar nyelvű (hajdúdorogi) görögkatolikus püspökség debreceni irodájába érkezett levélbomba robbant fel. Miklósy István püspököt az Ég tényleg az utolsó pillanatban mentette meg. A levél kinyitása előtt pár pillanattal hívták ki egy telefonhíváshoz. A robbantás előzménye az, hogy ekkor már évek óta nagy küzdelem folyt azért, hogy a ruszin és román nyelvű görögkatolikus nyelvi liturgia mellett a magyart is engedélyezzék. Évtizedekig a pápa – Magyarország! – ezt nem engedélyezte, csak nem sokkal a robbantás előtt. A robbantás elkövetőit nem sikerült kinyomozni.

A Petőfi tértől a Piac utcán haladunk észak felé a Nagytemplom irányába

A *Piac utca 68.* számú ház egy szecessziós épület: a Killer-ház.

A *Piac utca 58.* számú háznál emléktábla figyelmeztet arra, hogy itt állott az a ház, amelyben Fazekas Mihály, a Lúdas Matyi szerzője élt, munkált és meghalt.

A *Piac utca 54.* szám alatt találjuk Hajdú vármege 1911-ben készült szecessziós Vármegeyházát.

Vármegeyháza

Helyén korábban a nevezetes Fehér Ló fogadó volt, ahol 1789-ben az első magyar nyelvű színelőadást tartották Debrecenben. Az épület

bejáratánál két emléktáblát találunk: az egyik az első színi előadásra, a másik a debreceni és hajdú megyei huszárokból felállított 16. közös huszárezredre emlékeztet.

A *Piac utca 45.* számú ház eredetileg a Hitelbank palotája volt. Az 1930-as években készült modern klasszicizáló stílusban Padányi-Gulyás Jenő tervei alapján. Homlokzatát Lux Alice szobrai díszítik: a munkás tevékenységeket szimbolizálják.

A *Piac utca 39.* számú ház a Rickl család háza volt, amely Szabó Magda: Régimódi történet című nagyszerű családregényének egyik színhelye.

Továbbhaladva elérjük Debrecen legrégebbi templomát, az úgynevezett *Kistemplomot*. A korábbi templom helyére a mostanit 1720. körül kezdték építeni. 1859-ben Ferenc József kormányzata meg akarta szüntetni a protestáns egyházak autonómiáját. A tiltakozó gyűlést, amely végül sikerre vezetett, itt tartották meg. Állítólag Balogh Péter püspök, a tiltakozó gyűlés vezetője azt válaszolta az ülést az *Őfelsége* a császár nevében betiltani akaró tisztnek: „*Őfelsége az Isten nevében a gyűlést megnyitom.*”

Kistemplom

A Széchenyi utca a Kistemplomnál keresztezi a Piac utcát. A Széchenyi utcában két régi debreceni népi építési stílusú házat találunk: *Széchenyi utca 4. és 6.*

A *Piac utca 24.* számú ház az 1911-ben Rimanóczy Gyula által tervezett Bankpalota

(most Debreceni Első Takaréék). A különleges szecesszióra emlékeztető téglavörös épületet fehér szobrok, domborművek díszítik: Somogyi Sándor alkotásai.

Városháza

A *Piac utca 20.* számú ház a Városháza: nyugodt klasszicista épülettömb, melyet Povolny Ferenc tervezte és 1842-43-ban készült el.

A Városházával szemközti oldalon a Simonffy utcát egy eklektikus ikerház vezet be. Az ikerház szimmetriáját megzavarja a két kupola eltérő kialakítása. Maga az utca egyforma házával szép fegyelmezett benyomást kelt.

A *Piac utca 18.* számú ház a Tisza-palota. Az épület eredetileg klasszicista volt, de mikor a Tisza-család tulajdonába került, eklektikussá alakították át a homlokzatot.

A *Piac utca 16.* számú ház az Alföldi Palota. Sikeres próbálkozásnak tartom egy XX. századi stílus irányában: az épület 1938-ban készült el Körmendi Nándor tervei alapján.

A *Piac utca 11-15.* számú ház a híres Aranybika szálló. Az épületet többször lebontották, újjáépítették. 1915-ben egy szecessziós épületet építettek első olimpiai bajnokunk, Hajós Alfréd és Villányi Lajos tervei alapján.

Az Aranybika szálló előtt áll Kossuth Lajos nagy szoborcsoportja, melyet 1914-ben lepleztek le. Alkotói: Margó Ede és Pongrácz Szigfrid.

A Piac utcát a debreceni *Nagytemplom* széles és magas homlokzata, két tornya zárja le. A Nagytemplom helyében a XIII. század óta

Aranybika szálló

Ördögcérna bokor

Kossuth Lajos szoborcsoportja

Alföld legnagyobb gótikus temploma állt, a Szent András-templom. Debrecen sokszor leégett; az 1802. évi nagy tűzvész megpecsételte a Szent András sorsát (romjai ma is láthatóak a Nagytemplom mögött).

A Nagytemplom terveit Péchy Mihály készítette, de bár sok vitát, változtatást kellett eltűrnie, Péchy műve a magyar klasszicista építészet egyik csúcsa: 1807 és 1823 között építették föl.

A Nagytemplom falai közt olvasta fel 1849. április 14-én Kossuth Lajos a Függetlenségi Nyilatkozatot.

A Nagytemplom mögött húzódik meg az *Emlékkert*, ahol a Bocskai-szobor (1906) és a Gályarabok emlékoszlopa (1895) található. A kert kerítésében van egy nevezetes ördögcérna bokor.

Az Emlékkert mögött magasodik a *Református Kollégium* nagy épülete. Az iskola 1536. óta létezik, maga a mostani épület 1816-ban készült el. Sorsa párhuzamos a Nagytemplomével: a Kollégium is elpusztult az 1802. évi nagy tűzvészben, utána pedig tervezője szintén Péchy Mihály lett. A Kollégium falán emléktáblák, reliefek sorakoznak: Arany János, Csokonai Vitéz Mihály, Kölcsey, Zwingli és Calvin emlékezetére.

Református Kollégium

A Kollégiumtól a Perényi utcán mehetünk át a Déri térre, amely egy süllyesztett tér az egykori Fűvészkert helyén. Ehhez kötődik a két fűvészkerti botanikus, Diószegi és Fazekas szobra, emléktáblája. (Fazekas Mihály a Ludas Matyi szerzője is.)

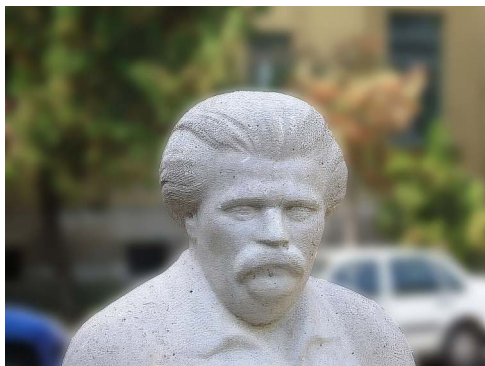

Déri Múzeum

A Déri tér uralkodó épülete a *Déri Múzeum*, amely Déri Frigyes bácskai születésű, de Bécsben élő selyemgyáros adományából fejlődött ki.

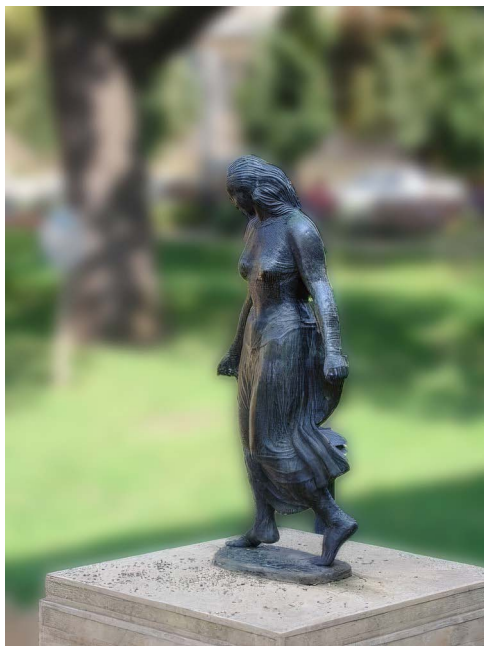
A Múzeum előtt Medgyessy Ferenc szobrai sorakoznak: két férfi és két női alak, akik a „*Régészetet*”, „*Tudományt*”, „*Művészetet*” és „*Néprajzot*” szimbolizálják.

Medgyessynek azonban további szobrait találjuk a téren: *Móricz Zsigmond*, *Táncoló*.

Móricz Zsigmond

A Kossuth-szobortól az Aranybika szálló mellett indul a Hatvan utca: a református bér-

Táncoló

ház, református Püspöki palota követi egymást. 1910. körül épült nagy szecessziós épületek.

Ha a Piac utcán haladva a Nagytemplomot jobbról kerüljük, akkor először a Kálvin térre jutunk. Itt van *Csokonai Vitéz Mihály híres szobra*, melyet Izsó Miklós alkotott és 1871-ben avattak fel.

A Kálvin tértől indul északi irányba Debrecen egyik fő sugárútja, a Péterfia út, amelyik tulajdonképpen a Piac utca meghosszabbítása északi irányban.

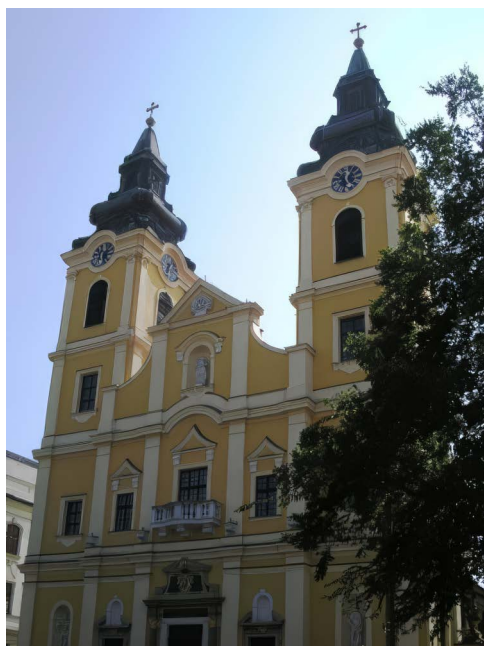
A Péterfia úton, majd egy kis kitéréssel az Egyetem sugárúton jutunk ki a *Debreceni Egyetemhez és a Debreceni Nagyerdőhöz*.

A Tudományegyetem (Korb Flóris, 1927-32) mellett alakították ki a Nagyerdőparkot, ahol többek között két szép szobor készlet megállásra bennünket: a Szenczi Molnár Albert és Tisza István-szobor.

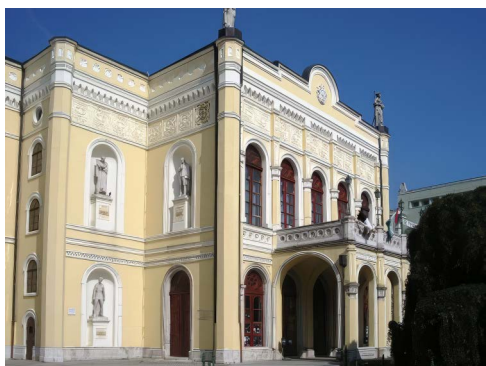
A Piac utcától keletre eső részt nevezik „*Belvárosnak*” Debrecenben. Elérhetjük úgy is, hogy

Csokonai Vitéz Mihály híres szobra

Szent Anna templom

Csokonai Színház

Izsó Miklós Csokonai-szobrától délre fordulunk. Egy 1990-es stílusú nagy boltközpontba jutunk.

A belvárosban két fontos utca merőleges a Piac utcával (Kossuth utca és Szent Anna utca), egy pedig párhuzamos, a Batthyány utca, amelyik a pesti Váci utcához hasonló szerepet játszik Debrecenben.

A Kossuth utca két nevezetes épülete a Csokonai Színház és a Pénzügyi palota.

A Szent Anna utca nevét a Szent Anna templomról kapta. A barokk templomot Csáky váradai püspök kezdte építtetni 1721-ben az olasz Carlone vezetésével és tervei alapján. Tulajdonképpen politikus tett volt: meg akarták mutatni a kálomista debrecenieknek, hogy a városukban is lehet katolikus templomot építeni. A templom az ezredforduló óta az újonnan szervezett katolikus püspökség székesegyháza.

Debreceni Egyetem főépülete

Pénzügyi palota

Csokonai Vitéz Mihály sírja

Közben pedig a debreceni katolikusok aránya is erősen növekedett.

Csokonai Vitéz Mihály sírja ma már magányos sír. A megyei kórház mellett a Dorottya utcában található Debrecen nyugati oldalán.

Veress Zoltán

GYURI CROSS

Egy barátom – ő a Gyuri,
Borulásból nagyon profi.

A borulás nem is ciki,
Ha egybe marad
A bicikli
(No meg a Gyuri)

wegyúr

Fotók: Mihály Tibor

WEGYÚR ISMERKEDIK A GÁZVEZETÉKKEL

Milyen érzés csőben suhanni,
Áramlás által lökve haladni?
Mikor a nyomás présel előre,
Tehetetlen csúszok a kieresztés fele.
Magamat a csőbe behúzva
Tapasztalom, milyen is a csőposta.

Az alagútnak valahol csak vége van,
A szabadulás biztosan ott van.
Alagút-élmény: pokol és mennyország,
Meváltó fényesség , kivilágosodás.

Kerestem jó nagy csöveket,
Melyekből vezetékét hegesztenek.
Kicsi csővel mihez kezdjek,
Beszorulva keressek kimentőket?

Az előszigetelt 1m átmérőjű és 10 méter hosszú
darabok
Törökországi hengerműben kapták meg for-
májok.
Vasúton érkeztek Rákos állomásra,
Onnan teherautó vitte ezeket Pécelen, Szadán
, Vecsésen depóba.
Markológépek hada készített árkokat,
Daruval, hevederrel mozgatták a csőszálakat.

Ez a Szlovák Tranzit gázvezeték , kapacitása 600
ezer köbméter/óra,
Bele is került 36 milliárd forintba.
Felsőzellő-Vecsés között, mely 109 kilométer
hosszú,
Számunkra ez az egyetlen északi betáplálású.
A földgáz névleges nyomása 75 bar,
A kétirányú szállítás megoldható már.

Rákoson és Pécelen megtaláltam a csöveket.
Hívtak magukhoz, gyere ide, csodálj csak meg!
Ekkora csőben kényelmes az élet,
Befekve - kinézve szemlélem a rétet.

Gördeszkára fekvé akár lehetne gurulni is benne
Egészen biztos, hogy jó játék lenne.
De a zárófedelén dobolni is nagyon jó.
Mélyhangú, dobogó, akár egy üres hordó.

Ráverek egyet, háromszor szól vissza,
Visszhangnak is mondom : Gyere vissza!
Válasza: vissza-vissza-vissza.

Extra érdekesség, ahogyan a cső a Rákos-patak
és a vasút alatt
Egy még nagyobb íves védőcsőben egyben
áthalad.
A 200 méteres haszoncsövet hatalmas csörlővel
húzták be egyben,
Sem a vonatokat, sem a patakot nem állították
meg egy percre sem.

Ekkora csőben még sosem csücsültem,
Élveztem a tavaszt, majdnem elszerűltem.
A kint és a benn viszonyán merengtem.
Távolból harangzó volt az ébresztésem.

Beleszólt még a térbe
Az őszapó csirregése,
Amint az ágon billegve
Üzenetét közvetítette.
Madárszótár híján csak elképzelve
Gondolom, biztos a tavaszt köszöntötte.

Az őszapó még nem én vagyok,
Egyelőre még mákos formát mutatok.
De ha bebújok a fekete csőbe,
Négerként jönnek ki belőle.

Letagadna anyám-apám,
Meggérdeznék: Hol a hazám?
Csóllátással mondd mire megyek,
Körkeretből nézem a teret.

A csövön átnézve vajon mi látható?
Ott a vakaródzó számárnyúl anyó.
A köteget gyorsan megkerülve keresem,
De már csak a hűlt helyét lelem.

Így végződött a gázcső-túrám,
Utánam szólt: Gyere máskor is ám!

wegyúr

Fotó: Mihály Tibor

NAGY CSÖBŐL KIS CSŐBE

A vékonyabb csövet is magamra kellett húznom,
Azóta is a szussz préselés hangját hallom.
De ott annyira összeszorult a gyomrom,
Hogy kidülledt a torkomon,
Csak annyit sikerült kimondanom:
Nyom, de nagyon!

wegyúr

Fotó: Mihály Tibor

WEGYÚR FÁBA SZORUL

Egy mátrai gyalogtúrán
Wegyúr át akart menni a fán.
S mivel Lenin elvtárs is átmert a falon,
Gondolta, át lehet jutni egy ilyen akadályon.

De mivel a fa rése keskenyebb,
Így a teste bennrekedt,
Csakúgy nyekkent.
Annyi szólt csak: Jáááááááááá!
Mint akinek a szorulása nagyon fáj.

Nem hozott magával Dulcolaxot,
Másképp kell megoldani a dolgot.
Egy nagy szellentést elengedett,
Gázfelhőbe betérítve a környezetet.
Ettől rögtön kecsesebb lett,
Kisebb lett a lufiméret.

Közben még Kati is segedelmére sietett,
Így aztán fogságából kimenekedett.
Még az erősítés sem kellett,
Pedig a kötelek és csőrlők már útra keltek.

Örömeiben úgy tapsolt és ugrándozott,
Hogy a röhögéstől a számárnyúl is szaltót ugrott.

wegyúr

Fotó: Szélpál Ferenc

Utazás az időben

Magam részéről a látványos „magas” hegyek-völgyek – utazás a jelenben kirándulásokat kedvelem. A túráimat is ennek megfelelően alakítom. Amelyekre van mikor csak ketten-hárman, szerencsére többször tíz fölötti létszámban el is kísérek. Városnéző sétákat ez ideig nem szerveztem. Ez nem azt jelenti, hogy utálok az utcákat. Hiszen a vérebnek tartott, de igen barátságos Bagira kutyával olyan helyekre is eljutottam, ahová magamtól biztosan nem mentem volna. Sőt többször voltam *Badacsonyiné Bohus Gabriella* kiváló idegenvezetővel városi sétákon. Meg kell említenem *Szalainé Király Júlia* nagyszerű muzeológust is, kinek programjaira is mindig szívesen elmegyek. Mióta nincs kutya, a lakóhelyemen naponta szinte futva, legalább egy órát járkálok – szó szerint össze-vissza, nem igazán törődve a város nevezetességeivel.

Kedves ötletadó, a régmúlt történelmi dolgaiban kutakodó *Novák Csaba* túratársamnak köszönhetem az „*Utazás az időben*” Eger városfal és kapui – városi körtúra javaslatát. Amelyet egy bejárást követően, a Kárpát Egyesület, Eger 2025-ös túratervébe január 18-a szombati napra írtam. Nálam nem szokás az előre bejelentkezés, a szabály csak annyi, ott kell lenni az indulásnál. Legnagyobb meglepetésemre,

(a hűvös, bánatos időjárás ellenére) az egri buszállomáson 9 órára meghirdetett sétára sokan várták az indulást. Voltak érdeklődők Budapestről, Borsodnádásdról, Miskolcra, Ózdra és természetesen az egriek is szép számmal eljöttek.

A történelmi városnéző séta az Országzászló előtti rövid ismertetővel kezdődött. Majd jellegzetes városi nevezetességeket is érintve az egykori városfal kapuinak helyszíneit jártuk végig. Sorban a Hatvani-, Maklári-, Cifra-, Rác, Serte-kapu, melyek mindegyikénél Csaba rövidebb-hosszabb ismertetőt tartott. Természetesen nem mentünk el szó nélkül a Bazilika, a fürdő környék, a Vár, a Török-sátor, a Minaret, a Pallos utca, a Bérc utca, a Tetemvár mellett sem. Az öt órás sétánk a Városfal utcában is a jól látható és rendben megőrzött falmaradványoknál végződött.

A hideg időjárás és a lassú mozgás miatt többen nagyon fáztak és menet közben elköszöntek tőlünk. Azért a séta végére az induló résztvevőből kevesen hiányoztak. A nagy érdeklődésre való tekintettel az említett körsétánkat – kissé javított módon 2025. március 29-én (remélhetően szép tavaszi napsütéses időjárási körülmények mellett) megismételjük.

Nagy Péter

Bükk kiadvány téli éjszakai teljesítménytúra 10 év – 10 éj a Bükkben

Az idén januárban került megrendezésre 10. alkalommal a Kárpát Egyesület, Eger szervezésében a Bükk Kihívás téli éjszakai teljesítménytúra. Most itt az idő, hogy visszatekintsünk erre a tíz évre. Hogyan is kezdődött, milyen volt az első, aztán milyen is lett ez a túra?

2014-ben egy kellemes nyári estén az egeri HBH söröző teraszán négyen az egyesületből összeültünk, hogy valami túrát ki kellene találni a nagyközönségnek, valami olyat, amilyen még nem volt a környéken, amire sokan eljárnának. Repkedtek az ötletek. Valami teljesítménytúra? Kiegészítjük bicajjal is? Esetleg tájékozási futással? Tegyük a futás mellé lövészetet is? Mi lenne, ha egészet éjszaka csinálnánk? És aztán jött a pont az I-re: legyen az egész télen! Szóval ötletekből nem volt hiány. Aztán a nagy ötletládából szépen kialakult, hogy legyen egy téli éjszakai teljesítménytúra, hiszen ekkor még nem sok ilyen túra volt, főleg felénk nem. A koncepciója az volt, hogy a leghőbiztosabb időszak a január vége, február eleje, és hogy próbáljuk meg a teliholdhoz legközelebbi hétvégére tenni. Így lett az első túra dátuma 2015. február 07. A start az egyesületi túszerkezetünkben volt berendezve Felsőtárkányban. 3 távon hirdettük meg a versenyt. 23, 32, és 46 kilométeres köröket terveztünk. Túl sok résztvevőre se számítottunk, hiszen az engedélyeket is csak 80 főre kértük meg. Úgy hittük, jó, ha 50-60 résztvevőnk lesz. Aztán összesen 168 induló vágott neki a 3 távnak. Közülük csak 11 fő volt, aki nem tudta befejezni a túrát. Ekkor éreztük, hogy a túszerkezetünk nagyon kicsi egy ilyen rendezvényhez. Ráadásul az első pár évben még szarvas, és őz pörköltet is főztünk a résztvevőknek. (Ezt aztán 3 év után elhagytuk.) Ahhoz is hely kellett, főzni is enni is. De az első túra megmutatta, hogy igény van egy ilyen jellegű túrára a Bükkben!

A 2016-os, második túra rajtja már a felsőtárkányi faluházból volt. Ekkor már 344 indulónk volt. Ebben az évben 4 távon tudtak indulni a résztvevők. 20, 30, 40, és 55 kilométeren. A következő évtől már mindig teljes létszámmal, 460-500 fővel indultak a versenyek. Legnagyobb örömeinkre nagyon jó híre lett a túranak. A regisztrációkat mindig a túra előtt 1 – 1 ½ hónappal nyitottuk meg. Mivel létszám limitések voltak a távok, így figyelni kellett, hogy mikor telik be egy-egy távnak a kerete. Ezek a harmadik évtől kezdve pár percek voltak! Kapunk, és kapunk is mind a mai napig, hogy miért nem lehet regisztrálni annak megnyitása után még pár nappal. Hát azért, mert pár perc alatt megtelnek a távok keretei! Az ország minden részéről jönnek hozzánk, Debrecenről Szegeden, és Budapesten át egészen Zalaegerszegig. Három éven keresztül próbálkoztunk 4 távon indítani a résztvevőket, de aztán beláttuk, hogy az rengeteg plusz munkával jár, így manapság már csak 3 távon indulnak. Minden évben változnak az útvonalak, mégpedig oly módon, hogy ami az idén volt, az jövőre megfordul, fordított irányban kell teljesíteni. A harmadik évben pedig teljesen új útvonalat tervezünk a távokra.

Sajnos a 2021-es túra a Covid miatt elmaradt. 2023-ban pedig olyanok voltak az időjárási körülmények a fennsíkon, hogy a hosszú távot törölni kellett. Akkor szél volt, hogy jó pár fa kidőlt. Felajánlottuk a hosszú távos résztvevőknek, hogy a középtávon mehetnek, vagy egy hónapon belül instant módon teljesíthetik a távot. Volt aki ezt, volt aki azt választotta. És volt 43 fő, aki saját felelősségére elindult, és végig is csinálta még akkor éjjel a távot.

Az idei jubileumi rendezésre újra négy táv lett meghirdetve. Kitaláltunk egy egyszeri, jubileumi 90 kilométeres távot. Azon a leggyorsabb

teljesítő 12 órán belül(!) teljesítette a távot! Természetesen az idén is megtelek a távok. A 200 fős 20 kilométeres táv 9 perc alatt, a 150 fős 30 kilométeres pedig 7 perc alatt. A legtovább a 45 kilométeres táv tartott a maga 100 fős keretével. Az 33 perc alatt telt be. Összesen 468 fő indult, és összesen csak 9 fő adta fel!

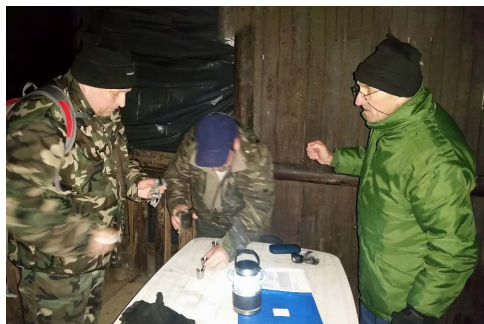
Mára már nagyon sok ismerőst tudunk köszönteni évről évre. De a 10 év alatt csak két olyan résztvevőnk volt, akik mind a 10 rendezésen részt vettek. A 10 év alatt összesen kb. 3900 indulónk volt.

Külön kiemelném a segítőinket. A túra napján (éjszakáján) kb. 40-45 fő segít munkájával az ellenőrző pontokon, a túraközpontban, vagy éppen seprőként a távok végén. A szervezésben további 5-7 fő vesz részt. Nélkülük ez a verseny nem lehetne ilyen, amilyen az elmúlt évek alatt vált!

Természetesen már elkezdtük tervezni a jövő évi, 2026-os Bükki Kihívást.

Mindenki beírhatja a naptárába: *Bükki kihívás 2026. január 31 – február 01!*

Tietze Nándor

Képek a 2015-ös első Bükki kihívás teljesítmény túráról

Válogatás az elmúlt 10 év Bükki kihívást végigjárt túrázók fotóiból

Válogatás az elmúlt 10 év Bükki kihívást végigjárt túrázók fotóiból

